

Nr 24

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 9 mars 1962 dagtecknad proposition, nr 142, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till förordning om ändring i förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

Berörda förslag till förordning är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 21 juni 1922 (nr 277)

angående postsparbanken

Härigenom förordnas, att 2 § 4 mom. förordningen den 21 juni 1922 angående postsparbanken skall upphöra att gälla samt att 2 § 1 mom., 3 § 1 mom. och 9 § samma förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

2 §.

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Mom. 1. Envar äger — — — i postsparbanken.

Insättning må, såvida Kungl. Maj:t ej annorlunda föreskriver, ske allenast i helt krontal. En och samma persons tillgodohavande må ej ökas utöver 30 000 kronor eller, där fråga är om tillgodohavande enligt motbok för insättning på grund av sparatavtal, utöver 3 000 kronor annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet. *Då, efter vad i mom. 4 stadgas, för samma person utfärdats flera motböcker, skall dock vad nyss är sagt gälla i fråga om tillgodohavande enligt varje särskild motbok.*

Mom. 1. Envar äger — — — i postsparbanken.

Insättning må, såvida Kungl. Maj:t ej annorlunda föreskriver, ske allenast i helt krontal. En och samma persons tillgodohavande må ej ökas utöver 30 000 kronor eller, där fråga är om tillgodohavande enligt motbok för insättning på grund av sparatavtal, utöver 3 000 kronor annorledes än genom upplupen räntas läggande till kapitalet.

¹ Senaste lydelse av 2 § 1 mom. se 1956: 143, av 2 § 4 mom. se 1940: 456 och av 3 § 1 mom. se 1954: 241.

3 §.

Mom. 1. I vad mån i postsparbanken inestående medel må kunna utbekommas vid anfordran eller först efter förutgången skriftlig uppsägning äger generalpoststyrelsen bestämma. I intet fall må dock fordras längre uppsägningstid än *tre* månader, räknat från den dag, uppsägningen skett.

Generalpoststyrelsen äger — — — behörighet härtill.

9 §.

Ränta å i postsparbanken inestående medel gottgöres efter den räntefot och på det sätt Kungl. Maj:t bestämmer.

3 §.

Mom. 1. I vad mån i postsparbanken inestående medel må kunna utbekommas vid anfordran eller först efter förutgången skriftlig uppsägning äger generalpoststyrelsen bestämma. I intet fall må dock fordras längre uppsägningstid än *tolv* månader, räknat från den dag, uppsägningen skett.

Generalpoststyrelsen äger — — — behörighet härtill.

9 §.

Ränta å i postsparbanken inestående medel gottgöres efter den räntefot och på det sätt Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, generalpoststyrelsen bestämmer.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Har före ikraftträdandet av denna förordning med stöd av 2 § 4 mom. förordningen angående postsparbanken för samma person utfärdats flera motböcker, skall vad i 2 § 1 mom. andra stycket sista punkten sistnämnda förordning i dess äldre lydelse stadgas fortfarande äga tillämpning på dessa motböcker.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må anföras följande.

I propositionen föreslås vissa ändringar i förordningen angående postsparbanken, varigenom denna bank får möjlighet att införa sådana långfristiga inlåningsräkningar med högre räntesatser som nyligen tillkommit i andra kreditinstitut. Sålunda ändras enligt förslaget den längsta uppsägningstiden från tre till tolv månader och slopas nuvarande principiella förbud mot att utfärda mer än en motbok för varje insättare. Vidare ges möjlighet att delegera fastställelsen av räntevillkoren från Kungl. Maj:t till generalpoststyrelsen.

Beträffande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta *motioner*, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 699 av herrar *Ivan Svanström* och *Ferdinand Nilsson* samt II: 844 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.*, vari yrkats, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 142 måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag angående möjligheter till förlängd bindningstid för på inlåningsräkning i postsparbanken inestående medel samt angående rätt för Kungl. Maj:t att delegera räntesättningen till generalpoststyrelsen; samt i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning rörande målsättningen och

formerna för postsparbankens verksamhet i enlighet med vad i motionerna har anförts;

2) de likalydande motionerna I: 707 av herr *Ringaby* samt II: 863 av herr *Berglund*, vari hemställes att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 142 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning rörande målsättningen och formerna för postsparbankens verksamhet i enlighet med vad i motionen har anförts.

Beträffande motiveringen för de i motionerna framställda yrkandena hänvisas till motionerna II: 844 och II: 863.

Utskottet

Föreliggande förslag har som bakgrund vissa förändringar beträffande räntevillkoren för inlåningsmedel som vidtagits av olika kreditinstitut. Efter överenskommelse mellan vederbörande centrala organisationer har nämligen affärsbankerna, sparbankerna och jordbrukskasserörelsen nyligen vidtagit åtgärder för att differentiera räntenivån mellan långfristiga sparmedel och mera kortfristiga insättningar. Detta har skett genom att kreditinstituten inrättat nya inlåningsräkningar med en bindningstid av sex och tolv månader, på vilka insättarna gottgöres en ränta som med 1/4 respektive 1/2 procent överstiger högsta inlåningsränta på avistaräkningar. Förevarande förslag syftar till att öppna möjlighet att införa motsvarande räkningar i postsparbankens inlåningsrörelse. De därför erforderliga författningsändringarna synes inte medföra någon principiell ändring i förhållandet mellan postsparbanken och andra kreditinstitut utan närmast innebära en anpassning efter de aktuella förhållandena på kreditmarknaden i övrigt. Ändringarna kan därför inte anses föregripa ett senare ståndpunktstagande till de mera vittsyftande frågorna rörande fördelningen av verksamheten inom kreditväsendet i dess helhet.

Vissa spörsmål av betydelse för denna fördelning behandlas i en inom finansdepartementet upprättad promemoria angående insättningsmaxima hos vissa kreditinstitut. Denna promemoria har varit föremål för remissbehandling och frågan rörande nämnda fördelning befinner sig nu, enligt vad utskottet under hand inhämtat, under Kungl. Maj:ts prövning. De önskemål som såväl i motionerna I: 699 och II: 844 som i motionerna I: 707 och II: 863 uttalas om en prövning rörande målsättningen och formerna för postsparbankens verksamhet synes under sådana förhållanden inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

För att i avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande i nyssberörda frågor postsparbanken inte skall sättas i efterhand i den utveckling som skett på kreditmarknaden synes förevarande författningsändringar nu böra vidtagas. Utskottet har intet att erinra beträffande utformningen av ändringsförslagen. Departementschefens uttalade avsikt att, om förevarande förslag vinner riksdagens bifall, föreslå Kungl. Maj:t förordna att medel som över-

föres till ny långfristig räkning, gottgöres ränta efter den för denna räkning gällande räntesatsen även för tid då medlen före överföringen inestätt i postsparbanken, dock tidigast från och med den 1 mars 1962, föranleder heller ingen utskottets erinran.

Aberopande det ovan anförda får utskottet hemställa,

A) att riksdagen med avslag å motionerna I: 699 och II: 844 i förevarande delar måtte bifalla propositionen;

B) att motionerna I: 699 och II: 844 samt motionerna I: 707 och II: 863 till den del de icke besvarats genom utskottets hemställan under A) icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 maj 1962

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Fahlander*, Schmidt, Aspling, Gustaf Henry Hansson, Nils Theodor Larsson*, Gorthon, Palm och Augustsson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Boija, fru Renström-Ingenäs*, herrar Hagnell*, Bengtsson i Landskrona, Berglund, Lindahl och Börjesson i Glömminge.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1) av herrar *Gustaf Henry Hansson, Nils Theodor Larsson, Gorthon och Börjesson* i Glömminge, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets utlåtande på sid. 3, som börjar med orden »Föreliggande förslag har» och slutar med orden »i dess helhet» bort ha följande lydelse:

»Föreliggande förslag har — — — (lika med utskottet) — — — i postsparbankens inlåningsrörelse. Enligt utskottets mening skulle detta medföra en principiell ändring av postsparbankens verksamhet. Det torde nämligen kunna ifrågasättas, om postsparbanken till alla delar bör framträda som vanligt kreditinstitut. Den längre bindning av sparmedlen, som nu åsyftas för postsparbanken, kan knappast sägas ha något direkt samband med den service i övrigt som postverket erbjuder. En sådan vidgning av postsparbankens verksamhet anser sig utskottet i varje fall inte kunna tillstyrka förrän frågan varit föremål för närmare utredning.»

dels att stycket i utskottets utlåtande som börjar med orden »För att i avvaktan» och slutar med orden »ingen utskottets erinran.» bort utgå.

dels ock att utskottets hemställan under A) bort ha följande lydelse:

»A) att riksdagen med bifall till motionerna I: 699 och II: 844 i förevarande delar måtte avslå propositionen.»

2) beträffande utskottets hemställan under A) av herrar *Regnéll* och *Schmidt*

3) av herrar *Regnéll*, *Schmidt*, *Gustaf Henry Hansson*, *Nils Theodor Larsson*, *Gorthon*, *Boija*, *Berglund* och *Börjesson* i Glömminge, vilka ansett,

dels att den del av utskottets utlåtande på sid. 3, som börjar med orden »Vissa spörsmål av» och slutar med orden »någon riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill erinra om uttalandet i bankoutskottets utlåtande 1960/23 att utskottet uppmärksammat att förslaget om gemensam benämning av postsparbanks- och postgirorörelsen till postbanken var föranlett av en önskan från generalpoststyrelsens sida att erhålla en mer praktiskt användbar benämning på styrelsens bankavdelning medan någon reell ändring av postsparbanks- och postgirorörelsen icke åsyftats.

Vissa spörsmål av betydelse i sammanhanget har behandlats i en inom finansdepartementet upprättad promemoria angående insättningsmaxima hos vissa kreditinstitut. Denna promemoria har varit föremål för remissbehandling och frågan befinner sig nu under Kungl. Maj:ts prövning. Den i motionerna I: 699 och II: 844 samt I: 707 och II: 863 begärda prövningen rörande målsättningen och formerna för postsparbankens verksamhet synes enligt utskottet böra ske i nämnda sammanhang. Utskottet tillstyrker sålunda förevarande motionsyrkanden.»

dels ock att utskottets hemställan under B) bort ha följande lydelse:

»B) att riksdagen med bifall till motionerna I: 699 och II: 844, såvitt här är i fråga, samt I: 707 och II: 863 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om prövning rörande målsättningen och formerna för postsparbankens verksamhet i enlighet med vad utskottet anfört.»